

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31/03-76-13930

Chișinău

18 decembrie 2024

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege a horticulturii, aprobat în ședința Guvernului din 18 decembrie 2024, conform Deciziei protocolare nr. 51.3/2024.

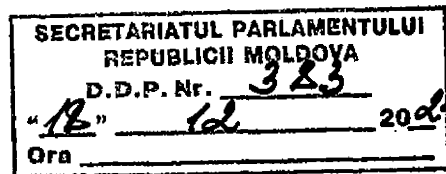
Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Anexe:

1. Copia Deciziei protocolare nr. 51.3/2024 (1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română – 12 file și în limba rusă – 14 file);
3. Nota de fundamentare (6 file);
4. Avizele și recomandările recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice (23 file);
5. Raportul de expertiză anticorupție (6 file);
6. Rapoartele Ministerului Justiției (4 file);
7. Avizul de compatibilitate și avizul repetat (4 file);
8. Analiza impactului de reglementare; extrasul din procesul-verbal nr. 35 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 19.09.2023; expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (28 file);
9. Sinteza (33 file).

Secretar general adjunct al Guvernului Roman CAZAN

Ex. Snejana Novac,
tel: 022 250 234

Casa Guvernului,
MD-2012, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

E-mail:
cancelarja@gov.md

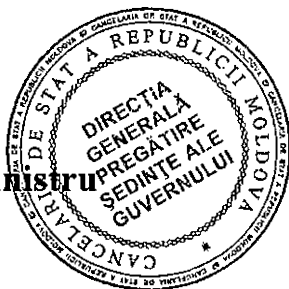
GVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIE PROTOCOLARĂ nr. 51.3/2024

Extras din procesul-verbal nr.51 (pct. 3)
al ședinței Guvernului din 18 decembrie 2024

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege a horticulturii.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Aprobat în ședința Guvernului din 18 decembrie 2024

Decizia protocolară nr.51.3 /2024

Proiect

LEGEA **horticulturii**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I **DISPOZIȚII GENERALE**

Articolul 1. Scopul și domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege stabilește cadrul juridic pentru reglementarea sectorului horticola, prin adoptarea unor norme specifice înființării plantațiilor horticoale, producerii, procesării și plasării pe piață a produselor horticoale.

(2) Scopul prezentei legi este asigurarea unui cadru normativ favorabil pentru creșterea producției și productivității produselor horticoale în vederea susținerii și stimulării obținerii unor produse horticoale de înaltă calitate, cu utilizarea resurselor disponibile și în condiții sustenabile.

Articolul 2. Obiectivele generale ale legii

(1) Prezenta lege urmărește următoarele obiective generale:

a) sporirea productivității sectorului horticola prin stimularea și promovarea utilizării tehnologiilor avansate, diversificarea culturilor și efectuarea investițiilor în infrastructură;

b) consolidarea capacităților sectorului horticola de a produce produse sigure și inofensive;

c) armonizarea cadrului normativ cu reglementările europene în domeniu.

(2) În sensul prezentei legi, sectorul horticola include subsectoarele nucifer, al arbuștilor fructiferi și căpșun, legumicola, al ciupercilor, al plantelor aromatice, medicinale și condimentare.

(3) Prezenta lege nu se aplică:

a) activităților de cultivare a plantelor ce conțin substanțe stupefiante sau psihotrope;

b) substanțelor, preparatelor și medicamentelor din plante destinate uzului uman.

Articolul 3. Principii generale

Dezvoltarea sectorului horticola se bazează pe următoarele principii generale:

a) *asigurarea securității alimentare* – dezvoltarea sectorului horticola se realizează prin asigurarea suficientă cu produse alimentare prin creșterea ofertei interne și substituirea importurilor;

b) *respectarea standardelor de calitate și siguranță alimentară* – produsele horticoale respectă cerințele de calitate și inofensivitate ale acestora;

c) *diversificarea și adaptarea la cerințele piețelor externe* – produsele horticoale sunt capabile să răspundă cerințelor specifice ale piețelor externe, inclusiv preferințele privind sortimentul, ambalajul și etichetarea;

d) *durabilitate și eficiență* – dezvoltarea sectorului horticola se bazează pe practici agricole durabile, centrate pe protecția resurselor naturale și pe utilizarea eficientă a acestora;

e) *orientare spre consumator* – dezvoltarea sectorului horticola se realizează ținând cont de preferințele și cerințele consumatorilor, oferindu-le produse de calitate și sigure;

f) *prevenirea și combaterea risipei alimentare* – sectorul horticola se dezvoltă în modul în care contribuie la reducerea risipei alimentare prin gestionarea eficientă a producției și distribuției de produse horticoale.

Articolul 4. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale:

activitate agricolă – activitate precum este definită în Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural;

areal horticola – zone geografice destinate culturilor horticoale, constituind categorii distincte ale fondului funciar;

culturi nucifere – includ următoarele specii nucifere: nuc comun, nuc negru, migdal, alun (funduc), castan comestibil și pecan;

ramură horticolă – ramură a sectorului vegetal, care cuprinde subramurile pomicultură, nuciferă, a arbuștilor fructiferi și căpșun, legumicolă, a ciupercilor, a plantelor aromatice, medicinale și condimentare;

plantele medicinale și aromatice – specii vegetale, cultivate sau spontane, care prin compoziția lor chimică au proprietăți fitoterapeutice și aromatice, utilizate integral sau parțial, proaspete ori uscate, sau pentru fabricarea produselor finite, în scopuri preventive, curative, de reabilitare, alimentare, aromatizante sau pentru parfumerie;

subramură – sector de subordonare a ramurii;

zonare a horticulturii – reprezintă aprecierea teritorială de ansamblu a factorilor climatici, economici, sociali și de protecție a mediului, care să permită delimitarea teritorială și amplasarea speciilor, asociației soi/portaltoi în zone unde se poate evidenția potențialul lor natural de producție;

zonare a cultivării legumelor – reprezintă aprecierea de ansamblu a factorilor climatici, economici, sociali și de protecție a mediului, care să orienteze delimitarea teritorială și amplasarea speciilor, soiurilor și hibrizilor în zonele de cultivare cele mai favorabile.

Capitolul II

CADRUL INSTITUȚIONAL ÎN SECTORUL HORTICOL

Articolul 5. Elaborarea și promovarea politicii de stat în sectorul horticol

(1) Politica de stat în sectorul horticol este elaborată și promovată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

(2) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are următoarele atribuții:

a) elaborarea politicilor în sectorul horticol și a actelor normative necesare reglementării sectorului respectiv;

b) înaintarea propunerilor de politici publice pentru dezvoltarea sectorului horticol și a proiectelor de acte normative necesare reglementării sectorului respectiv;

c) elaborarea programelor de finanțare a politicilor sectoriale;

d) elaborarea măsurilor și mecanismelor de subvenționare;

e) crearea condițiilor de integrare a lanțului valoric al produselor horticoale și de creștere a valorii acestora;

f) organizarea și coordonarea activităților necesare pentru facilitarea accesului fermierilor la inputuri agricole de calitate și pentru dezvoltarea infrastructurii de producere a produselor horticoale;

g) crearea condițiilor pentru îmbunătățirea accesului produselor horticoale autohtone la piețele interne și de export;

h) crearea condițiilor pentru racordarea sistemului de cercetare, educație, consiliere în agricultură și extensiune rurală la prioritățile sectorului horticol;

i) promovarea și susținerea culturii de asociere a producătorilor din sector;

k) susținerea și promovarea bunelor practici agricole autohtone.

Articolul 6. Implementarea politicii de stat în sectorul horticol

(1) Implementarea politicii de stat în sectorul horticol este asigurată de Oficiul Horticol, în care Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare exercită funcția de fondator.

(2) Oficiul Horticol este o instituție publică cu personalitate juridică, ale cărei statut, structură și efectiv-limită sunt aprobate de către Guvern.

(3) Pentru realizarea atribuțiilor sale, Oficiul Horticol:

a) promovează produse horticoale pe piețele interne și de export;

b) efectuează analize sectoriale, cercetări de marketing și elaborează argumentări economice privind necesitățile de dezvoltare a sectorului horticol;

c) evaluează și monitorizează potențialul de producere, inclusiv înființarea și defrișarea plantațiilor de culturi horticoale;

- d) contribuie la implementarea și diseminarea inovațiilor și tehnologiilor noi în sectorul horticola;
- e) atrage și implementează proiecte și programe finanțate cu suportul partenerilor de dezvoltare, orientate spre promovarea produselor horticoale;
- f) ține Registrul horticola, în modul stabilit de Guvern;
- g) ține evidența contribuțiilor obligatorii, efectuate de producătorii și exportatorii de produse horticoale.

Articolul 7. Organele de conducere ale Oficiului Horticola

(1) Conducerea Oficiului Horticola este realizată de Consiliul de coordonare (în continuare – *Consiliu*), în calitate de organ colegial superior de supraveghere, și de către director, responsabil de conducerea activității executive a Oficiului Horticola.

(2) Consiliul este organul colegial superior de supraveghere a procesului decizional și de conducere al Oficiului Horticola care monitorizează activitatea acestuia, aprobă planul de activitate, bugetul anual, raportul anual de activitate și dările de seamă ale Oficiului Horticola.

(3) Atribuțiile Consiliului, componența acestuia, modul de desemnare a membrilor, procedura și modalitatea de adoptare a deciziilor, precum și condițiile de încetare a împuternicirilor Consiliului și a membrilor acestuia se stabilesc în statutul Oficiului Horticola, aprobat de Guvern.

(4) Directorul realizează conducerea activității executive a Oficiului Horticola, sub supravegherea Consiliului, și reprezintă Oficiul Horticola în relațiile cu autoritățile publice, organizațiile și instituțiile naționale și internaționale, precum și cu persoanele fizice și juridice.

(5) Modalitatea de numire, eliberare sau destituire din funcție a directorului, precum și mandatul și atribuțiile acestuia se stabilesc în statutul Oficiului Horticola, aprobat de Guvern.

Articolul 8. Finanțarea Oficiului Horticola

(1) Bugetul Oficiului Horticola se stabilește anual prin legea bugetului de stat, în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-financiare nr. 181/2014.

(2) Sursele de finanțare ale Oficiului Horticola sunt următoarele:

a) contribuțiile obligatorii ale producătorilor și exportatorilor de produse horticoale, aprobate anual prin legea bugetului de stat;

b) alocațiile de la bugetul de stat, stabilite în limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în mărime egală cu suma contribuțiilor obligatorii ale producătorilor și exportatorilor de produse horticoale, în cuantumul prevăzut la litera a), efectuate pentru ultimul an bugetar încheiat;

c) veniturile obținute din prestarea de servicii de către Oficiul Horticola;

d) granturi sau proiecte finanțate din surse de asistență internă și externă;

e) alte surse ce nu contravin legislației.

(3) Mărimea plății pentru serviciile prestate de Oficiul Horticol și modul de prestare a acestora se aprobă de către Guvern.

(4) Veniturile acumulate sunt utilizate în strictă conformitate cu bugetul anual al Oficiului Horticol, aprobat de Consiliu, și pot fi direcționate spre:

- a) promovarea produselor horticole pe piața internă și de export;
- b) elaborarea analizelor și cercetărilor sectoriale și de piață;
- c) implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare a sectorului horticol, inclusiv de asistență tehnică, realizate prin parteneriate cu sectorul privat, asociativ și mediul de cercetare și de educație;
- d) elaborarea și implementarea programelor de asigurare a calității produselor horticole;
- e) acordarea de suport și consultanță privind tendințele sectoriale de dezvoltare a sectorului horticol;
- f) salarizarea personalului și acoperirea cheltuielilor aferente activităților curente ale Oficiului Horticol;
- g) administrarea și menținerea Registrului horticol;
- h) alte activități ce nu contravin legislației.

(5) Excedentele financiare neutilizate de Oficiul Horticol pe parcursul anului se transferă în contul anului următor, în scopul realizării sarcinilor Oficiului Horticol, în modul stabilit de Consiliu.

(6) Principiile de formare și gestionare a bugetului Oficiului Horticol sunt stabilite în conformitate cu regulamentul aprobat prin hotărâre de Guvern.

Articolul 9. Supravegherea și controlul de stat în sectorul horticol

(1) Supravegherea și controlul de stat privind producerea, procesarea, plasarea pe piață, păstrarea și/sau depozitarea, inclusiv transportarea produselor horticole sunt asigurate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – *Agenția*).

(2) Agenția, în conformitate cu domeniile sale de activitate, realizează:

- a) implementarea politicilor sectoriale privind siguranța, inofensivitatea și conformitatea produselor horticole;
- b) controlul agenților economici privind respectarea prevederilor legale la producerea, păstrarea și/sau comercializarea produselor horticole;
- c) participarea, în comun cu alte organe abilitate, la acțiunile inițiate de acestea în conformitate cu legea, inclusiv la controlul calității produselor horticole din rețeaua de comerț cu amănuntul și din sectorul de alimentație publică.

Articolul 10. Competențele altor autorități ale administrației publice centrale

(1) Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură este autoritatea responsabilă de implementarea politicii de subvenționare și de intervenție a statului în sectorul horticol, în condițiile Legii nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural.

(2) Instituția Publică „Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară” este responsabilă de asigurarea:

a) examinării soiurilor de plante pentru care se solicită admiterea în Catalogul soiurilor de plante;

b) testării soiurilor noi de plante în vederea înregistrării acestora în Catalogul soiurilor de plante;

(3) Agenția este responsabilă de:

a) elaborarea, modificarea și publicarea anuală a Catalogului soiurilor de plante, care cuprinde soiurile admise pentru producere și comercializare în Republica Moldova;

b) ținerea Catalogului soiurilor de plante.

(4) Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală este instituția publică în care Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are calitatea de fondator, având misiunea de a asigura dezvoltarea unor servicii de consiliere agricolă și rurală orientate spre nevoile fermierilor care faciliteze accesul acestora la informații tehnico-economice, financiare și manageriale, precum și la programe de formare profesională și dezvoltare rurală, în modul stabilit de Guvern.

Articolul 11. Asociațiile de producători agricoli din sectorul horticol

Asociațiile de producători agricoli din sectorul horticol sunt constituite la inițiativa producătorilor acestor produse, într-un mod benevol, și au drept scop:

a) concentrarea ofertei și îmbunătățirea procesului de comercializare a produselor horticoale ale producătorilor membri ai asociației;

b) promovarea produselor horticoale ale producătorilor membri ai asociației;

c) acordarea de asistență tehnică și logistică membrilor asociației;

d) susținerea gestionării calității produselor horticoale;

e) transferul de cunoștințe către producătorii membri ai asociației.

Capitolul III PLANTAȚIILE HORTICOLE

Articolul 12. Recensământul agricol și cadastrul plantațiilor multianuale

(1) Recensământul agricol și cadastrul plantațiilor multianuale se efectuează pe toate suprafețele de teren, indiferent de tipul de proprietate, dimensiunea și forma organizatorico-juridică a exploatației, în modul stabilit de Guvern, o dată la 10 ani.

(2) Recensământul agricol va include:

a) exploatațiile agricole cu orice formă organizatorico-juridică, care administrează plantații pomicele, nucifere, de arbuști fructiferi și căpșun, legumicole, de ciuperci, de plante aromatice, medicinale și condimentare;

b) gospodăriile auxiliare ale familiilor care dețin terenuri agricole;

c) întovărășirile pomicole, loturile pomicole, nucifere, de arbuști fructiferi și căpșun, legumicole, de ciuperci, de plante aromatice, medicinale și condimentare.

Articolul 13. Plantațiile pomicole și sistemul de cultură

(1) Plantațiile pomicole se constituie din următoarele categorii:

- a) plantații tinere, până la intrarea pe rod;
- b) plantații pe rod, în plină producție;
- c) plantații pe rod, în declin;
- d) plantații cu termen de exploatare depășit;
- e) loturi experimentale;
- f) pepiniere pomicole;
- g) colecții pomologice și plantații-mamă, culturi de concurs și loturi experimentale;
- h) terenuri în pregătire pentru înființarea plantațiilor.

(2) Sistemul de cultură se definește prin densitate, sortimente, tehnologii, performanțe tehnice și economice și se clasifică în următoarele grupe:

1) pentru sectorul pomicol, nucifer, arbuști fructiferi și căpșun, plante aromatice:

- a) sistem extensiv;
- b) sistem intensiv;
- c) sistem super-intensiv;
- d) pomi răzleți;

2) pentru sectorul legumicol:

- a) plantații în câmp deschis;
- b) legume de câmp;
- c) legume în spații protejate, precum solarii, sere reci și sere încălzite, tunele;
- d) teren protejat.

Capitolul IV

ZONAREA PLANTAȚIILOR HORTICOLE

Articolul 14. Zonarea horticulturii

(1) Activitatea agricolă în horticultură pe întreg teritoriul Republicii Moldova poate fi desfășurată fie într-o zonă separată, fie împreună cu alte culturi și/sau integrată în alte sectoare de activitate agricolă.

(2) Delimitarea zonelor și actualizarea lucrărilor de zonare și microzoare a culturilor horticoale se efectuează de către instituțiile de cercetări științifice în domeniul horticol, în colaborare cu alte instituții și organizații relevante din domeniu.

(3) Zonele favorabile pentru speciile horticole se stabilesc prin norme metodologice care includ resursele agroclimatice din zonele respective și criteriile de evaluare a favorabilității și potențialului de productivitate a fiecărui teren.

Articolul 15. Zone recomandate de cultivare a culturilor horticole

(1) Instituțiile de cercetări științifice în domeniul hortic, în comun cu alte instituții și organizații relevante din domeniu, vor elabora recomandări referitoare la cultivarea culturilor pomice, nucifere, arbuștilor fructiferi și căpșunului, legumelor, plantelor aromatice, medicinale, condimentare și a ciupercilor.

(2) În funcție de condițiile pedoclimatice și pentru realizarea unei producții mai mari și de calitate superioară, recomandările se vor face ținând cont de:

a) condițiile climatice și pedologice, dar și de acces la surse de apă pentru irigare;

b) amplasarea geografică;

c) tradițiile locale;

d) tendințele piețelor etc.

(3) Zonarea speciilor de plante medicinale și aromatice va fi corelată cu aplicarea corectă a măsurilor agrofitehnice, care presupun, în principal, stabilirea culturilor în asolament și aplicarea rotației acestora în mod corespunzător.

(4) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va elabora Ghidul privind aspectele generale ale tehnologiei de cultivare a plantelor aromatice și medicinale în sistemul de agricultură ecologică durabilă.

Articolul 16. Arealele horticole

(1) Plantațiile horticole se realizează, în principal, pe arealele consacrate, situate în special în zone cu condiții ecologice favorabile, denumite areale pomice, care sunt supuse delimitării teritoriale.

(2) Elaborarea și actualizarea arealelor horticole se efectuează de către instituțiile de cercetări științifice în domeniul hortic.

Articolul 17. Zonarea cultivării legumelor

(1) Zonele favorabile pentru cultivarea legumelor se stabilesc prin operațiunea de zonare a sistemelor de cultură a legumelor prevăzute la art. 17 alin. (1), în funcție de condițiile climatice naturale favorabile.

(2) Zonele favorabile pentru cultivarea legumelor sunt stabilite de instituțiile de cercetări științifice în domeniul hortic.

(3) Categoriile biologice de semințe și material săditor folosite în cultura legumelor sunt următoarele:

a) semințe de prebază;

b) semințe de bază;

c) semințe certificate;

d) semințe standard;

e) semințe hibride;

f) răsaduri provenite din semințele prevăzute la lit. a)-d).

Articolul 18. Producerea de legume

(1) Producerea de legume se realizează în următoarele sisteme:

- 1) sistemul de cultură în teren descoperit;
- 2) sistemul de cultură protejată, care include:
 - a) protejarea terenului (mulcirea);
 - b) protejarea plantelor cu perdele (culise);
 - c) protejarea plantelor cu adăposturi joase;
 - d) protejarea plantelor cu adăposturi înalte;
- 3) sistemul de cultură forțată, care prevede:
 - a) sere tip bloc industrial din sticlă, încălzite tehnic;
 - b) sere individuale, din plastic, încălzite tehnic;
 - c) sere bloc și individuale, încălzite de la soare.
- 4) cultura pepenilor;
- 5) cultura ciupercilor;
- 6) producerea răsadurilor;
- 7) producerea semințelor de legume.

(2) După direcțiile de valorificare, producerea de legume are următoarele destinații:

- 1) consum în stare proaspătă;
 - 2) prelucrare industrială.
- (3) Clasificarea legumelor se face potrivit următoarelor criterii:
- 1) botanice;
 - 2) durata vieții plantelor;
 - 3) particularitățile părților comestibile;
 - 4) cerințele față de factorii de mediu și tehnologiile aplicate;
 - 5) capacitatea de menținere a calității legumelor proaspete.

Articolul 19. Înființarea plantațiilor horticole multianuale

(1) Normele prezentului articol nu se aplică plantațiilor de nuci.

(2) Înființarea plantațiilor horticole destinate producției marfă se efectuează în funcție de condițiile pedoclimatice și particularitățile biologice ale speciilor și soiurilor, având în vedere eficiența economică a ramurii, tradițiile locale și cerințele pieței.

(3) Plantațiile horticole pentru producția marfă pe o suprafață de până la 0,5 ha se înființează pe baza unui plan de organizare a teritoriului și de plantare, elaborat de birouri de proiectare, în conformitate cu recomandările specialiștilor din domeniu și ale entităților abilitate.

(4) Plantațiile horticole pentru producția marfă pe o suprafață mai mare de 0,5 ha se înființează utilizând soiuri înregistrate în conformitate cu prevederile Legii nr. 68/2013 despre semințe.

(6) Înființarea plantațiilor horticole anuale și/sau bienale pe teren protejat și în câmp deschis se va efectua în conformitate cu tehnologiile de cultivare corespunzătoare.

(7) Proiectele de înființare a plantațiilor horticole pe o suprafață mai mare de 0,5 ha vor fi elaborate conform prevederilor unei metodologii, aprobate de Guvern.

Articolul 20. Înființarea plantațiilor de nuci

(1) Plantațiile de nuci se înființează în locul plantațiilor defrișate sau pe alte terenuri, cu respectarea normelor și recomandărilor agrotehnice, iar suprafața acestora nu poate fi mai mică decât cea a plantațiilor defrișate.

(2) Extinderea suprafețelor plantate cu nuci se realizează prin sădirea:

- a) livezilor;
- b) plantațiilor de aliniament;
- c) fâșiilor de protecție;
- d) plantațiilor de tip silvic;
- e) plantațiilor de nuci în scopuri antierozionale și pe locurile expuse alunecărilor de teren;
- f) pomilor răzleți.

(3) La înființarea plantațiilor de nuci se ține cont de aspectul ecologic și de cel decorativ-estetic.

(4) Plantațiile de nuci amplasate pe terenurile proprietate de stat sunt proprietatea statului, iar cele amplasate pe terenurile proprietate a unităților administrativ-teritoriale sunt proprietatea acestora (a satului, a comunei, a orașului sau a municipiului).

(5) Plantațiile de nuci proprietate publică sunt gestionate și întreținute de autoritățile administrației publice centrale sau locale, în condițiile legii.

Articolul 21. Casarea și defrișarea plantațiilor horticole

(1) Durata utilă de funcționare a plantațiilor horticole se stabilește în funcție de specie, combinația soi-portaltoi și conjunctura din piața de consum a produselor horticole.

(2) Casarea și defrișarea plantațiilor horticole se face în conformitate cu reglementările aprobate de Guvern.

Capitolul V

CONSUMUL ȘI PLASAREA PE PIAȚĂ A PRODUSELOR HORTICOLE

Articolul 22. Calitatea și plasarea pe piață a produselor horticole

(1) Fructele, nucile, pomușoarele, legumele, plantele aromatice, medicinale, condimentare și ciupercile destinate consumului uman în stare proaspătă trebuie să corespundă cerințelor de calitate și comercializare pentru fructe și legume proaspete, conform reglementărilor aprobate de Guvern.

(2) Se admite plasarea pe piață și/sau comercializarea exclusiv a fructelor, nucilor, pomușoarelor, legumelor, plantelor aromatice, medicinale, condimentare și a ciupercilor în stare proaspătă și destinate consumului uman care corespund cerințelor de calitate și comercializare pentru acestea, aprobate de Guvern, și care sunt conforme cu normativele sanitare în vigoare.

(3) Pentru menținerea calității fructelor, nucilor, pomușoarelor, legumelor, plantelor aromatice, medicinale, condimentare și a ciupercilor în procesul ambalării, transportării și depozitării, producătorii agricoli se conformează cerințelor și condițiilor stabilite de reglementările în domeniu, aprobate de Guvern.

(4) Produsele finite pe bază de plante medicinale și aromatice, care sunt clasificate ca medicamente, se autorizează pentru plasarea pe piață de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.

(5) Supravegherea pieței a produselor prevăzute la alin. (4) se realizează de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale și se aplică liniilor de producție și depozitare a materiilor prime și produselor finite.

Articolul 23. Procesarea produselor horticoale

(1) Procesarea fructelor, nucilor, pomușoarelor, legumelor, plantelor aromatice, medicinale, condimentare și a ciupercilor se face în unități de producție care prelucrează, depozitează, condiționează și transportă produse horticoale cultivate și produsele rezultate prin prelucrarea industrială a acestora, destinate consumului uman, cu respectarea cerințelor de calitate, siguranță alimentară și prezentare a produsului, conform reglementărilor aprobate de Guvern.

(2) Procesarea plantelor medicinale și aromatice reprezintă transformarea materiilor prime obținute prin prelucrare în produse finite.

Articolul 24. Asigurarea plantațiilor horticoale

Producătorii agricoli au dreptul de a asigura plantațiile horticoale împotriva distrugerii totale sau parțiale, provocate de unul sau mai multe riscuri, așa cum acestea sunt reglementate de Legea nr. 183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură, în condițiile și modalitatea stabilite de aceasta.

Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 25.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Articolul 26.

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

a) Legea nr. 728/1996 cu privire la pomicultură (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 52-53, art. 161), cu modificările ulterioare;

b) Legea culturilor nucifere nr. 658/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 153-155, art. 749), cu modificările ulterioare.

**Notă informativă
la proiectul Legii horticulturii**

1. Denumirea autorului și după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Prezentul proiect de lege este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, cu suportul Proiectului Competitivitate și Reziliență Rurală, finanțat de USAID.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege a fost elaborat în scopul aprobării unei noi legi a horticulturii și abrogarea actualei Legi nr.728/1996 cu privire la pomicultura și a Legii culturilor nucifere nr. 658/1999.

Această inițiativă a fost condiționată de necesitățile sectorului horticol de a fi reglementat printr-o legislație-cadru îmbunătățită și modernă, care să creeze cadrul normativ primar pentru sectorul de producere a legumelor, plantelor aromatice, medicinale, condimentare și ciuperci, înființarea plantațiilor și plasarea pe piață și procesarea acestora, precum și organizarea horticulturii pe zone și areale de creștere, în vederea respectării limitelor de toleranță a culturilor la indicii climaterici și limitării impactului negativ asupra mediului. Totodată, Programul de Dezvoltare a Horticulturii pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 840/2020, principalul document de politici pentru sectorul horticol din Republica Moldova, evidențiază necesitatea sectorului horticol de a avea o legislație îmbunătățită și modernizată.

Conform obiectivelor sale specifice 4.1. „Îmbunătățirea cadrului legal prin intermediul acestuia revizuire și modificare” și 4.2. „Modernizare și consolidare instituțională a cadrului legislativ”, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a lansat mai multe inițiative direcționate spre modernizarea și consolidarea cadrului juridic și instituțional care reglementează sectorul horticol, inclusiv inițind elaborarea proiectului de lege respectiv.

Prin urmare, schimbarea situației curente este necesară pentru a uniformiza și consolida reglementările normative primare, ce se referă la sectorul horticol, oferindu-le un caracter previzibil și transparent, odată cu adoptarea lor.

Totodată, ținem să menționăm că proiectul legii horticulturii este inclus în pct. 159 din compartimentul „Agricultură și Industrie Alimentară” al Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect stabilește cadrul juridic necesar reglementării sectorului horticol, prin adoptarea unor norme specifice înființării plantațiilor horticoale, producerii, procesării și plasării pe piață a produselor date.

În sensul proiectului de lege, prin horticultură se înțelege sectoarele pomicultură, nucifer, arbuști fructiferi și căpșun, legumicol, ciuperci, a plantelor aromatice, medicinale și condimentare.

Proiectul stabilește principiile ce stau la baza dezvoltării sectorului horticol, printre care asigurarea securității alimentare a țării, respectarea standardelor de calitate și a siguranței alimentare. diversificarea și adaptarea la cerințele piețelor externe, durabilitate și eficiență, orientare spre consumator, precum și principiul prevenirii și combaterii risipei alimentare.

Elementele noi care urmează a fi introduse prin legea horticulturii se referă la:

- prevederi privind patrimoniul pomicol și categoriile acestuia, sistemul de cultură;
- norme privind zonarea horticulturii, precum și referințe la zonele recomandate de cultivare a culturilor horticoale, areale ale pomiculturii, arbuști fructiferi și căpșuni, plante aromatice, medicinale, condimentare, zonarea cultivării legumelor;
- aspecte privind producerea de legume, sector nereglementat pînă acum;
- prevederi privind stimularea dezvoltării sectorului horticol, precum și asigurarea plantațiilor horticoale.

Proiectul reglementează și temeiul legal primar pentru crearea Oficiului Horticol, o instituție publică, prin intermediul căruia, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va implementa politicile de stat în sectorul horticol.

Astfel, potrivit articolului 6 al proiectului, Oficiul Horticol va fi instituție publică, fondată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, care va fi responsabilă de:

- a) elaborarea propunerilor de politici publice de dezvoltare a sectorului horticol și a proiectelor de acte normative necesare reglementării sectorului;
- b) promovarea produselor horticoale pe piața internă și de export;
- c) efectuarea analizelor sectoriale, cercetărilor de marketing și elaborarea argumentării economice a necesităților de dezvoltare a sectorului horticol;
- d) evaluarea și monitorizarea potențialului de producere, inclusiv înființarea și defrișarea plantațiilor de culturi horticoale;
- e) contribuirea la implementarea și diseminarea inovațiilor și tehnologiilor noi în sectorul horticol;
- f) atragerea și implementarea proiectelor și programelor finanțate cu suportul partenerilor de dezvoltare, orientate spre promovarea produselor horticoale;
- g) ținerea Registrului horticol, în modul stabilit de Guvern;
- h) ținerea evidenței contribuțiilor obligatorii ale Bugetului .

Potrivit proiectului legii horticulurii, mărimea mijloacelor financiare ale Oficiului se va stabili anual prin legea bugetului de stat, în corespundere cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-financiare nr. 181/2014

Mărimea plății pentru prestarea serviciilor de către Oficiu Horticol și modul de prestare a acestora se aprobă de către Guvern.

Proiectul prevede că mijloacele financiare vor fi utilizate în strictă corespundere cu bugetul anual al Oficiului Horticol, aprobat de către Consiliul de coordonare, și vor putea fi direcționate spre promovarea produselor horticole, elaborarea analizelor și cercetărilor sectoriale și de piață, implementarea programelor și alte activități ce nu contravin legislației.

5. Fundamentarea economic-financiară

Sursele de finanțare ale Oficiului vor fi direcționate la următoarele activități:

- a) contribuțiile obligatorii ale producătorilor și exportatorilor de produse horticole aprobate anual prin legea bugetului de stat;
- b) alocațiile de la bugetul de stat, în limita alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în mărime egală cu suma contribuțiilor obligatorii ale producătorilor și exportatorilor de produse horticole, în cuantumul prevăzut la litera a), efectuate pentru ultimul an bugetar încheiat;
- c) mijloacele încasate de la prestarea serviciilor de către Oficiul Horticol;
- d) granturi sau proiecte finanțate din surse de asistență internă și externă;
- e) alte surse ce nu contravin legislației.

Veniturile acumulate sînt utilizate în strictă corespundere cu bugetul anual al Oficiului Horticol, aprobat de către Consiliul de coordonare, și pot fi direcționate spre:

- a) promovarea produselor horticole pe piața internă și de export;
- b) elaborarea analizelor și cercetărilor sectoriale și de piață;
- c) implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare a sectorului horticol, inclusiv de asistență tehnică, prin parteneriate cu sectorul privat, asociativ și mediul de cercetare și de educație;
- d) elaborarea și implementarea programelor de asigurare a calității produselor horticole;
- e) acordarea de suport și consultanță referitor la tendințele sectoriale de dezvoltare a sectorului horticol;
- f) salarizarea personalului și finanțarea cheltuielilor ce țin de activitatea curentă a Oficiului;
- g) administrarea și menținerea Registrului horticol;
- h) alte activități ce nu contravin legislației

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Odată cu adoptarea proiectului de lege va fi necesară abrogarea Legii nr.728/1996 cu privire la pomicultură, precum și a Legii culturilor nucifere nr. 658/1999.

Totodată, pentru asigurarea implementării legii horticulurii, Guvernul va asigura elaborarea cadrului normativ necesar aplicării legii, precum și de transpunere a legislației secundare a UE.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul asigurării transparenței procesului decizional, prevăzută de Legea nr. 239/2008, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului legii horticulurii a fost plasat pe pagina oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, la compartimentul „Transparența decizională” și pe particip.gov.md sub număr unic 1196/MAIA/2023. (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarile-publice-a-proiectului-legii-horticulurii-numar-unic-1196maia2023/11816>).

Totodată, proiectul de lege a fost consultat și avizat de următoarele autorități publice/instituții:

- Ministerul Educației și Cercetării, nr. 07-09/301 din 16.01.2024;
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale, nr. 07/199 din 16.01.2024;
- Ministerul Justiției, nr. 04/2-648 din 23.01.2024;
- Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, nr. 12-295 din 23.01.2024;
- Ministerul Sănătății, nr. 09/292 din 23.01.2024;
- Ministerul Mediului, nr. 13-05/171 din 24.01.2024
- Ministerul Finanțelor, nr. 07/5-03/47/172 din 01.02.2024;
- Centrul de Armonizare a Legislației, nr. 31/02-69-632 din 22.01.2024;
- Academia de Științe a Moldovei, nr. 59-14/7 din 23.01.2024;
- Congresul Autorităților Locale din Moldova, nr. 15 din 18.01.2024;
- Asociația Viti-Vinicolă a Regiunii Geografice delimitate CODRU, nr.01 din 12.01.2024.

De asemenea, Ministerul a creat un grup de lucru, aprobat prin Ordinul nr. 124 din 24.06.2021 pentru elaborarea proiectului legii horticulurii, în componența căruia u fost incluși reprezentanți ai Ministerului, Instituția Publică „Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară”, Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor, Asociației Producătorilor și Exportatorilor de Fructe „Moldova Fruct”, Asociației Obștești „Pomuşoarele Moldovei”, APCM „Speranța Con”, fostei Universități Agrare de Stat din Moldova.

Grupul de lucru a fost consultat pe întreg procesul de elaborare a proiectului de lege, fiind luate în considerare opiniile și propunerile membrilor grupului de lucru, integrate în varianta finală a proiectului de lege.

8. Constatările expertizei anticorupție

Conform art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost remis pentru expertiza anticorupție Centrului National Anticorupție, care prin Raportul de expertiză anticorupție nr. ELO24/575 din 02.04.2024 a constatat:

- Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative;
- transparența în procesul decizional a fost asigurată;
- scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului;
- proiectul promovează interesele statului, cât și a persoanelor fizice/juridice care desfășoară activități în sectorul legumicol, a plantelor aromatice, medicinale, condimentare și ciuperci, privind asigurarea dezvoltării durabile a sectorului horticola, ceea ce este conform interesului public;
- prin argumentele prezentate în nota informativă, autorul a demonstrat necesitatea elaborării proiectului, respectând în același timp cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative;
- proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235/2006 și a Hotărârii Guvernului nr.23/2019;
- textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017;
- în textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare;
- prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Chiar dacă proiectul legii horticolturii nu transpune careva prevederi comunitare, acesta a fost expediat Centrului de armonizare a legislației, care prin Avizul de compatibilitate Nr. 31/02-69-632 din 22.02.2024, a constatat că proiectul nu are ca scop transpunerea nemijlocită a unor prevederi UE de pe segmentul legislativ ce vizează produsele horticoale, respectiv, prevederile naționale nu sunt reglementate de actele UE, ci reprezintă exerciții de creație legislativă națională a unor norme generale aferente sectorului.

Totodată, deși nu reprezintă un exercițiu de transpunere directă a legislației UE în domeniul subsumat politicii europene în domeniul agricol, proiectul de lege creează prevederi naționale cadru pentru dezvoltarea sectorului horticola.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost remis pentru expertiza juridică Ministerului Justiției, conform art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (avizul Ministerului Justiției, nr. 04/2-

648 din 23.01.2024), iar rezultatele acesteia au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de lege și au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

11. Constatările altor expertize

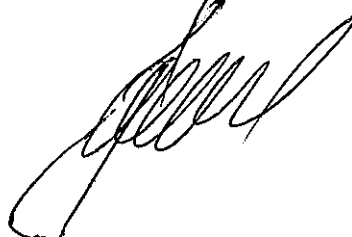
În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.23/2019 a fost elaborat actul de analiză a impactului de reglementare la proiectul legii horticulturii, care a fost prezentat spre examinare Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Actul de analiză a impactului a fost examinat la ședința Grupului de lucru la data de 19.09.2023, care a fost susținut cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor, conform procesului-verbal nr.35 din 19.09.23.

Totodată, la ședința Grupului de lucru din data de 05.03.2024 a fost examinat și proiectul de act normativ care a fost susținut de către membrii Grupului de lucru (proces-verbal nr. 9 din 05.03.2024), cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor.

Ministrul agriculturii și industriei alimentare

Ludmila CATLABUGA

Ex. Melenciuc Sanda
tel. 022-204-515
sanda.melenciuc@maia.gov.md